

Warszawa, dnia 19 grudnia 2025 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

WOOŚ-II.420.71.2025.AGO.13

- POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691, zwanej dalej „Kpa”), w związku z art. 63 ust. 1 i 4 oraz art. 66 i art. 68 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm., zwanej dalej „ustawą ooś”), po rozpatrzeniu wniosku Windfarm Polska IV (reprezentowanej przez pełnomocnika – p. Sandrę Cichocką) z dnia 28 sierpnia 2025 r. o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,

postanawiam

- I. nałożyć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia pn. *Budowa Farmy Wiatrowej Zawidz w gminie Zawidz*;
- II. ustalić zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (zwanego dalej „raportem ooś”) na zgodny z zapisami art. 66 ustawy ooś, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - 1) opisu planowanego przedsięwzięcia, a także:
 - a) opisu elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia (inventaryzacja przyrodnicza terenu, opis fauny, flory, istniejących obszarów podlegających ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, ze zm., zwanej dalej „uoo”), w szczególności:
 - listy gatunków ptaków występujących w granicach obszaru planowanej inwestycji oraz w jej okolicach (w promieniu 2 km od każdego wiatraka) w skali całego roku, wraz ze wskazaniem statusu (lęgowy, zalatujący z sąsiedztwa, przelotny – żerujący lub odpoczywający na powierzchni, przelotny – niezwiązany z powierzchnią, zimujący),
 - charakterystyki występowania ptaków, dla których przedsięwzięcie może być istotną barierą ekologiczną, w tym dokładny przebieg tras przelotów, kierunki przemieszczania się, wysokości przemieszczania się, sezonowość występowania, lokalny i regionalny schemat przemieszczania się,
 - związki pomiędzy występowaniem ptaków, a siedliskami, odnoszące się do możliwości odpoczynku i żerowania w okresie koczowisk, a następnie migracji wiosennej, jesiennej, możliwości odpoczynku i żerowania w okresie zimowiska oraz możliwości występowania w okresie lęgowym – ocena w cyklu rocznym,
 - listy gatunków nietoperzy występujących w wytypowanych przez chiropterologa miejscach, gdzie jest najwyższe prawdopodobieństwo znalezienia kolonii rozrodczych, na powierzchni planowanej inwestycji oraz w jej okolicach w skali całego roku,
 - charakterystyki występowania nietoperzy, dla których przedsięwzięcie może być istotną barierą ekologiczną, z uwzględnieniem migracji sezonowej do miejsc rozrodu i do miejsc zimowania oraz migracji na żerowiska – ocena w cyklu rocznym,

- b) opisu przewidywanych skutków dla gatunków ptaków i nietoperzy w przypadku niepodjęcia przedsięwzięcia,
- c) określenia przewidywanego oddziaływania na środowisko ww. analizowanych wariantów, w szczególności: śmiertelności w wyniku kolizji, efektu bariery dla przelotów lokalnych i długodystansowych, odstraszenia od siłowni (efektywna utrata siedlisk) oraz fragmentacja krajobrazu (związana z m.in. z budową sieci dróg serwisowych oraz linii kablowych SN i WN), w tym:
- wpływu inwestycji na gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej, gatunki wymienione w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt (Głowaciński) oraz gatunki SPEC w kategorii 1 – 3 (BirdLife International 2004), zlokalizowane na obszarze inwestycji oraz w sąsiedztwie,
 - wpływu inwestycji na szlaki migracyjne zwierząt (głównie ptaki i nietoperze),
 - wpływu inwestycji na przyszłe wykorzystanie terenu,
 - kumulacji oddziaływań planowanej inwestycji z inwestycjami które są w tej chwili realizowane i które były przedmiotem postępowania administracyjnego w Urzędzie Gminy Zawidz,
 - wpływu inwestycji na elementy sieci ekologicznej Natura 2000 (możliwość potencjalnego, bezpośredniego i pośredniego wpływu przedsięwzięcia na siedliska gatunków, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000; ocena skutków lokalizacji elektrowni wiatrowej dla ciągłości istnienia obszarów Natura 2000 (Raciąg PLH140059); możliwość ciągłego, istotnego oddziaływania elektrowni wiatrowej na gatunki, dla których wyznaczono obszary Natura 2000; oddziaływania innych czynników lub elementów związanych z pracą generatorów prądu na sieć Natura 2000),
- d) źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu o oś oraz uzasadnienie proponowanego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko, w tym na:
- krajobraz (oddziaływanie na walory krajobrazowe, wprowadzenie dominanty w postaci wież i turbin, analiza widzialności instalacji z określonych odległości najlepiej w oparciu o numeryczny model terenu z wykorzystaniem technologii GIS; zalecenia w tym zakresie: https://ochronaprzyrody.gdos.gov.pl/files/artykuly/5471/Farmy%20wiatrowe%20-%20zalecenia_icon.pdf),
 - w odniesieniu do oceny oddziaływania inwestycji na ptaki, jak i zagadnień metodycznych dotyczących badań ptaków sugeruje się wykorzystanie następującej metodyki, opartej o wytyczne dotyczące oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki, opracowanej przez P. Chylarecki i inni (GDOŚ, 2011),
- e) opisu przewidzianych działań mających na celu zapobieganie, minimalizowanie i łagodzenie negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- f) przedstawienia zagadnień w formie kartograficznej, w tym:
- uwzględnienie lokalizacji inwestycji w odniesieniu do obszarów objętych ochroną na podstawie uoop,
 - uwzględnienie oddziaływań skumulowanych przedmiotowej inwestycji z innymi, planowanymi w sąsiedztwie elektrowniami wiatrowymi, słonecznymi i innymi przedsięwzięciami infrastrukturalnymi (co najmniej na obszarze gminy),
- g) przedstawienia propozycji monitoringu oddziaływania przedsięwzięcia na etapie jego budowy i eksploatacji,
- h) w zakresie badania natężenia wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki, obejmującej:
- oszacowanie natężenia przelotów (lokalnych i długodystansowych) ptaków w przestrzeni powietrznej, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków o wysokiej kolizyjności (ptaki drapieżne i inne duże ptaki), ocenę zmienności tych parametrów w cyklu rocznym,

- wyznaczenie powierzchni próbnych – punkty obserwacyjne zlokalizowane w pobliżu każdego wiatraka w miejscach o dobrej widoczności (brak lasu, wysokich drzew), punkty obserwacyjne powinny być oddalone od siebie o ok. 2-3 km,
 - prowadzenie kontroli każdego punktu, w przypadku gdy jest ich więcej niż 3 powinny trwać minimum 1 godz. obserwacji (gdy punktów jest 2 lub 3 wówczas po min. 2 godziny obserwacji na każdym punkcie; przy jednym punkcie obserwacyjnym – min. 4 godziny) w godzinach około południowych (IV-VIII) lub godzinach rannych (pozostały okres); podczas kolejnych wizyt terenowych obserwacje należy rozpoczynać naprzemiennie na poszczególnych punktach obserwacyjnych,
 - notowanie wszystkich obserwacji ptaków widzianych w locie (w zasięgu wzroku) z podziałem na kategorie pułapu przelotu (poniżej zasięgu śmigieł, w zasięgu śmigieł i powyżej zasięgu śmigieł – w przypadku obserwacji tego samego ptaka na różnych pułapach rejestrujemy go w każdej stwierdzonej strefie), a w przypadku ukierunkowanego przelotu należy również uwzględnić kierunek; rejestracji podlegają również ptaki nierozpoznane co do gatunku (wówczas ptaki powinny być zaklasyfikowane do szerszej kategorii, np. „szponiaste nieoznaczone”, „wróblowe nieoznaczone” itp.); skowronki śpiewające w locie nie podlegają rejestracji,
 - prowadzenie kontroli punktu – co ok. 6-18 dni, w zależności od ścieżki monitoringu, z nasileniem w okresie przelotów wiosennych (III-V) i jesiennych (VIII-XI),
 - sporządzenie wyników w formie tabeli uwzględniającej dane z każdej kontroli (liczba os. na godzinę obserwacji) w rozbiciu na poszczególne gatunki ptaków i strefę pułapu wysokości,
- i) cenzus lęgowych gatunków rzadkich i średniolicznych:
- powierzchnia próbna: teren zajęty przez wiatrak tj. w promieniu 500 m od każdego wiatraka wraz z buforem 1,5 km wokół nich,
 - kontrole: 3 kontrole dzienne – każda całości obszaru (przełom marca i kwietnia – ze szczególnym uwzględnieniem ptaków drapieżnych i kruka, maj oraz przełom czerwca i lipca); dodatkowo wszystkie obserwacje oportunistyczne dokonywane w trakcie prac terenowych, liczenie gniazd bociana białego i ocena jego sukcesu lęgowego (lipiec); w kwietniu dodatkowa nocna kontrola w poszukiwaniu sów (z zastosowaniem stymulacji głosowej); w maju (III dekada) kontrola nocna nakierowana na wykrycie lęgowych chruścieli (derkacza),
 - liczone i kartowane wszystkie ptaki z Załącznika 1 Dyrektywy Ptasiej, gatunki wymienione w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt (Głowaciński), gatunki SPEC w kategorii 1-3 (BirdLife International 2004 - z wyjątkiem najpospolitszych tj.: skowronka, szpaka, dymówki, oknówki, wróbla, mazurka, makolągwy, muchołówki szarej, sikory ubogiej, czubatki, pleszki, świstunki leśnej, białorzytki i krętogłowa) oraz pozostałe o dużych rozmiarach ciała (w tym np. czapla siwa, pozostałe blaszkodziobe, szponiaste i siewkowe oraz kruk), a także wszelkie gatunki kolonijne; w buforze 2 km rejestracji nie podlegają kuropatwa, przepiórka, lerka, świergotek polny, jarzębatka, gąsiorek, ortolan oraz potrzuszcz – gatunki te rejestruje się tylko na obszarze inwestycji,
 - wynikiem obserwacji powinna być mapa ukazująca rozmieszczenie stanowisk lęgowych/terytoriów stwierdzonych gatunków ptaków, z uwzględnieniem rozmieszczenia turbin wiatrowych i buforu 1,5 km wokół nich,
- j) badania transektowe liczebności i składu gatunkowego:
- wyznaczyć transekt pokrywający w miarę równomiernie obszar planowanej inwestycji, jego kontrola podczas kolejnych wizyt terenowych powinna rozpoczynać się naprzemiennie z różnych końców,
 - kontrole transektu prowadzić w równych odstępach czasu, tj. co ok. 6-18 dni, w zależności od ścieżki monitoringu, z nasileniem w okresie przelotów wiosennych (III-V) i jesiennych (VIII-XI),

- kontrole należy przeprowadzić w godzinach porannych, od wschodu słońca (IV-VIII) lub w godzinach około południowych (pozostały okres),
 - liczone wszystkie ptaki widziane i słyszane, zgodnie ze standardową metodyką; osobno notuje się ptaki stacjonarne, a osobno lecące (śpiewające w locie skowronki są traktowane jak ptaki stacjonarne, ptaki które siadły lub poderwały się do lotu również należy traktować jak stacjonarne), w tym również ptaki nierozpoznane co do gatunku (wówczas ptaki powinny być zaklasyfikowane do szerszej kategorii, np. „szponiaste nieoznaczone”, „wróblowe nieoznaczone” itp.); ptaki w locie należy przypisać do pułapu wysokości (poniżej zasięgu śmigieł, w zasięgu śmigieł i powyżej zasięgu śmigieł),
 - wyniki w formie tabel zawierających liczebność ptaków w rozbiciu na poszczególne gatunki oraz poszczególne kontrole w przeliczeniu na: 1 km transektu (ptaki stacjonarne) lub godzinę obserwacji (ptaki lecące),
- k) sugeruje się również badania w protokole Monitoringu Pospolitych Ptaków Lęgowych – MPPL:
- celem tych badań jest poznanie składu gatunkowego i zagęszczeń poszczególnych gatunków ptaków wykorzystujących teren w okresie lęgowym, dyspersji polęgowej i migracji jesiennej w celu porównania zebranych wyników z uzyskanymi podczas badań MPPL w podobnych typach krajobrazu bądź w odniesieniu do konkretnego regionu Polski; opis zastosowań standardu metodycznego programu MPPL (Chylarecki i inni 2006) – instrukcja liczeń terenowych, wyboru pow. próbnych oraz formularze liczeń są dostępne na stronie internetowej: <https://www.iop.krakow.pl/pobierz-publicacje.1212>,
 - powierzchnia próbna (obejmująca teren inwestycji): kwadrat 1 x 1 km, w obrębie której wytyczane są dwa równoległe transekty o długości 1 km każdy, oddalone od siebie o ok. 500 m,
 - kontrole: 2 kontrole (w odstępie ok. miesiąca) w terminach 10 IV - 15 V (I kontrola) oraz 16 V - 30 VI (II kontrola), zgodnie z ustalonym standardem metodycznym MPPL; liczone są wszystkie ptaki widziane i słyszane, zgodnie ze standardem metodycznym MPPL;
- 2) opis zastosowanej metodyki włącznie z podaniem dat i godzin obserwacji;
 - 3) długość monitoringu – minimum 1 rok, z uwzględnieniem wszystkich okresów fenologicznych;
 - 4) w odniesieniu do monitoringu nietoperzy sugeruje się uwzględnienie wytycznych: https://anse.pl/wp-content/uploads/2015/09/Wytyczne_dotyczace_oceny_oddziaływania_elektrowni_wiatrowych_na_nietoperze.pdf, natomiast w odniesieniu do krajobrazu sugeruje się wykorzystanie wytycznych, zawartych pod adresem: https://ochronaprzyrody.gdos.gov.pl/files/artykuly/5471/Farmy%20wiatrowe%20-%20zalecenia_icon.pdf.

UZASADNIENIE

W dniu 3 września 2025 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (zwanego dalej „Regionalnym Dyrektorem”) został doręczony ww. wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Uzupełnienia przedmiotowego wniosku zostały doręczone w dniach: 19 września 2025 r., 7 listopada 2025 r. oraz 20 listopada 2025 r.

Analiza zebranej dokumentacji wykazała, iż przedmiotowe przedsięwzięcie należy do przedsięwzięć, o których mowa w art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. r ustawy o oś i tym samym potwierdziła właściwość Regionalnego Dyrektora.

Rodzaj, parametry techniczne oraz zasięg potencjalnego oddziaływania na środowisko przedmiotowej inwestycji zaliczają ją do grupy przedsięwzięć wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 6 lit. b oraz pkt 62

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839, ze zm.).

W dniu 16 października 2025 r. została doręczona do tutejszego organu opinia Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (zwanego dalej „MPWIS”) z dnia 16 października 2025 r. (znak: ZS.7040.99.2025), wskazująca na brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Pismem z dnia 10 grudnia 2025 r. (znak: ZS.7040.99.2025) MPWIS podtrzymał ww. stanowisko.

Regionalny Dyrektor w dniu 4 grudnia 2025 r. uzyskał stanowisko Dyrektora Zarządu Zlewni we Włocławku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (zwanego dalej „Dyrektorem ZZ”) z dnia 4 grudnia 2025 r. (znak: WK.ZZŚ.4901.192.2025) stwierdzające, że przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko dla ww. przedsięwzięcia nie jest wymagane.

Regionalny Dyrektor, po przeprowadzeniu wnikliwej analizy przedstawionej wraz z wnioskiem dokumentacji, uwzględniając łącznie uwarunkowania przedstawione w art. 63 ust. 1 ustawy ooś, nie podzielił ww. stanowiska MPWIS oraz Dyrektora ZZ i postanowił nałożyć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko oraz określił zakres raportu ooś, argumentując to w odniesieniu do poszczególnych uwarunkowań w przedstawiony poniżej sposób.

1. Rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem:

a) skali przedsięwzięcia i wielkości zajmowanego terenu oraz ich wzajemnych proporcji, a także istotnych rozwiązań charakteryzujących przedsięwzięcie:

Zgodnie z danymi zawartymi w karcie informacyjnej przedsięwzięcia, planowane przedsięwzięcie polega na budowie dwóch turbin wiatrowych, każda o mocy do 10 MW, wraz z drogami dojazdowymi, placami montażowymi, sieciami kablowymi energetycznymi średniego napięcia, a także telekomunikacyjnymi oraz stacją GPO wraz z magazynem energii i urządzeniami zapewniającymi możliwość użytkowania przedsięwzięcia. Turbiny wiatrowe (fundament) zlokalizowane będą na działce o nr ew. 73 – obręb Chabowo Świniary oraz 24 – obręb Mańkowo, na terenie gminy Zawidz. Wysokość całkowita turbin wiatrowych wyniesie do 300 m, a średnica wirnika – do 200 m. Długość nowobudowanych dróg dojazdowych wyniesie do 1 km, długość dróg publicznych i wewnętrznych przeznaczonych do użytkowania bądź remontu - ok. 600 m.

b) powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć realizowanych i zrealizowanych, dla których została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia, oraz w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia w zakresie, w jakim ich oddziaływania mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowanym przedsięwzięciem:

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że w promieniu 10 km od analizowanej inwestycji znajdują się trzy turbiny wiatrowe oraz trwa procedura uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla jednej turbiny.

c) różnorodności biologicznej, wykorzystywania zasobów naturalnych, w tym gleby, wody i powierzchni ziemi:

Inwestycja zlokalizowana zostanie na terenach kształtowanych przez działalność człowieka – w ogromnej większości na terenie pól uprawnych, a także w siedliskach ruderalnych i całkowicie przekształconych antropogenicznie (istniejące drogi). Pozostałe typy siedlisk zajmują niewielką część planowanej inwestycji. Nowe, trwałe elementy związane z inwestycją – turbina, plac manewrowy, drogi i stacja GPO z magazynem energii powstaną w większości na terenie pól uprawnych lub na siedliskach ruderalnych. Turbina na N4 zlokalizowana będzie na siedliskach łąkowych.

Z wiedzy własnej tutejszego organu oraz ogólnodostępnych danych wiadomym jest, że tereny rolne, leśne oraz w pobliżu cieków wodnych stanowią siedliska lęgowe ptaków, miejsca żerowania oraz

miejsca bytowania i rozrodu innych zwierząt objętych ochroną gatunkową. Inwestycja realizowana będzie w terenie obecnie użytkowanym jako rola, więc nastąpi zmiana sposobu użytkowania terenu, dlatego za konieczne uznaje się ochronę elementów krajobrazu, które ze względu na liniową lub ciągłą strukturę (np. ciek i ich brzegi, miedze) albo pełnią funkcję (np. stawy, oczka wodne, tereny podmokłe), są istotne dla migracji, rozprzestrzeniania się i wymiany genetycznej dzikich gatunków zwierząt, roślin i grzybów.

Dotychczasowe badania wskazują, iż elektrownie wiatrowe mogą oddziaływać w sposób negatywny na ptaki na cztery zasadnicze sposoby. Są to: śmiertelność wywołana kolizjami ptaków z siłowniami, efektywna utrata lęgówisk lub żerowisk wywołana odstraszeniem ptaków przez turbiny lub inną infrastrukturę farmy, efekt bariery (zmiany tras przelotów wymuszone unikaniem siłowni), bezpośrednia utrata lęgówisk lub żerowisk wskutek przekształceń terenu. Podział ten wyjaśnia rozpoznane dotąd mechanizmy ograniczania lokalnej liczebności ptaków przez elektrownie wiatrowe. Ma on charakter umowny, a wyróżnione kategorie nie są w pełni rozłączne. Zwłaszcza odstraszenie i efekt bariery bywają traktowane łącznie. Kolizje ptaków z elektrowniami wiatrowymi notowane są w ciągu dnia i nocą. Generalną ich przyczyną jest niezauważanie przez ptaki przeszkód, w tym obracających się śmigieł. W przypadku kolizji dziennych tłumaczącą je, prawdopodobną hipotezą jest zjawisko „zamazywania ruchu”, doświadczamy je obserwując np. koła jadącego roweru). Polega ono na utracie zdolności siatkówki oka do rejestrowania szybko poruszających się obiektów, nasila się wraz ze wzrostem szybkości oraz zmniejszaniem odległości od obiektu.

Śmiertelność ptaków wskutek kolizji z obiektami farm wiatrowych jest najbardziej znanym rodzajem oddziaływania i jednym z najbardziej kontrowersyjnych aspektów rozwoju energetyki wiatrowej w ogóle. Ptaki giną najczęściej wskutek zderzeń ze śmigłami rotora, nierzadko z wieżą lub gondolą turbiny, a także z towarzyszącymi obiektami, jak maszty meteorologiczne lub linie przesyłowe. Prawdopodobieństwo zderzeń wzrasta w warunkach złej widoczności – nocą, w czasie mgły lub deszczu – a także wskutek przyciągającego i dezorientującego ptaki oświetlania turbin. Jest też funkcją liczebności – w rejonach i okresach masowych koncentracji wędrówkowych czy lęgowych zwykle notowany jest najwyższy poziom śmiertelności. Uważa się, że liczba ofiar jest powszechnie, choć niecelowo zaniżana, co wynika z trudności metodycznych w ich odszukaniu, np. wskutek aktywności padlinożerców lub obecności gęstej roślinności wokół turbin. Ptaki drapieżne, ze względu na rozmiary ciała, mniejszą manewrowość i częste wykorzystywanie pułapów kolizyjnych, uważa się za grupę bardziej narażoną na negatywny wpływ elektrowni wiatrowych. Zjawisko może dotyczyć w szczególności gatunków ptaków drapieżnych takich jak orlik krzykliwy, kania ruda, bielik czy myszołów, które bardzo często są ofiarami kolizji na farmach wiatrowych. Według szacunków naukowców podatność ptaków szponiastych na kolizje wynosi 0,07 osobnika/turbinę/rok. W przypadku farmy złożonej np. z 20 turbin i zlokalizowanej na obszarze wykorzystywanym przez orliki krzykliwe, oszacowany wskaźnik śmiertelności wynosi więc 12 osobników.

Dla zdecydowanej większości gatunków ptaków pojawienie się w danym miejscu wiatrowni zmniejsza jego atrakcyjność i dostępność, niezależnie od okresu fenologicznego czy typu środowiska. Nie tylko na etapie budowy, ale też przez lata eksploatacji obecność turbin, hałas, wibracje, wizyty personelu obsługującego i pojazdów powodują odstraszenie i zaburzenia w zachowaniach ptaków i prowadzą do efektywnej utraty dostępnych dotąd środowisk.

Istnieje ogólna zależność, iż efekt odstraszenia ptaków jest silniejszy w okresach migracji i zimowania niż w okresie lęgowym. Ponadto drobne ptaki wróblowe są mniej podatne na wypłaszanie niż ptaki duże, zwłaszcza te związane z terenami otwartymi (rolnymi). Niemniej jednak wyraźne zmniejszanie się zagęszczeń lęgowych ptaków wróblowatych, będące funkcją odległości od turbin wiatrowych, wykazano na terenach trawiastych w Minnesocie: zagęszczenia ptaków wróblowych wokół turbin były 4-krotnie niższe niż w odległości 180 m i na terenach kontrolnych poza farmami. W okolicach Tarify (Hiszpania) liczebność na powierzchniach bez siłowni (silnie zakrzaczonych) była wyższa niż na powierzchniach z siłowniami (o małym zakrzaczeniu).

Inną grupą podatną na oddziaływanie elektrowni są ptaki wodne. Blaszkodziobe i siewkowe Charadriiformes zostały zaliczone do ptaków wrażliwych na oddziaływanie farm, tj. wykazujących największe spadki liczebności w efekcie budowy farm. W przypadku farm lądowych wyraźny wpływ na ptaki wodne dotyczy okresu pozalęgowego i ptaków żerujących. Okresowo bardzo liczne w Polsce

gęsi należą do ptaków wrażliwych na płoszenie i obecność struktur terenowych, które mogą zmniejszać bezpieczeństwo. Ptaki te wymagają dużych, nieosłoniętych przestrzeni, takich jak rozległe akweny wodne stanowiące noclegowiska oraz duże, otwarte pola będące żerowiskami. Wymagania te sprawiają, że niezależnie od niskiej śmiertelności bezpośredniej, notowany jest silny odstraszały efekt obecności turbin wiatrowych na migrujące i żerujące gęsi. Powoduje on zmiany miejsc żerowania lub nawet porzucanie dotychczas zajmowanych żerowisk.

Trudno wskazać rodzaj oddziaływania, który można by uznać za najbardziej szkodliwy. Śmierć ptaków wskutek zderzeń z obiektami farm wiatrowych jest najbardziej jaskrawym aspektem, jednak jego sumaryczny wpływ na populacje ptaków może być mniejszy niż powodowany przez płoszenie czy wypieranie. Podobnie, trudno jest wskazać szczególnie wrażliwą grupę ptaków. Szponiaste uważa się za szczególnie podatne na oddziaływanie wiatrowni, co wynika z ich stosunkowo dużej śmiertelności oraz licznych udokumentowanych przykładów rozbijania się gatunków zagrożonych. Jednak efekt wypłaszania nie jest już tak wyraźny i ptaki te regularnie żerują i gniazdują w pobliżu funkcjonujących farm, a nawet budują gniazda na kratownicowych wieżach turbin. Podobnie reagują wróblowe, mewy czy rybitwy. Z kolei blaszkodziobe i siewkowate są dość rzadko wykazywane wśród ofiar kolizji, za to większa jest ich podatność na wypłaszanie. Przykłady te wskazują, że niewłaściwe jest rozłączne traktowanie poszczególnych rodzajów oddziaływania. Przy dokonywaniu ocen oddziaływania farm na ptaki należy uwzględniać je łącznie.

Elektrownie wiatrowe mogą stanowić istotne zagrożenie dla nietoperzy, zarówno w skali lokalnej, jak i regionalnej czy ponadregionalnej. Inwestycje tego typu negatywnie oddziałują na nietoperze na kilka sposobów, zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji, np.: utrata kryjówek i miejsc żerowania oraz lokalnych tras przelotowych w trakcie budowy. Negatywny wpływ elektrowni wiatrowych na nietoperze ujawnia się najsilniej na etapie eksploatacji. Działanie odstraszały, prowadzące do opuszczenia żerowisk lub tras przelotu (szczególnie wiosną i latem w odniesieniu do nietoperzy osiadłych), a także efekt bariery na szlakach migracyjnych, są bardzo słabo poznane.

Dane przyrodnicze zawarte w karcie informacyjnej przedsięwzięcia nie zawierają szczegółowych danych przyrodniczych, na podstawie których można ocenić ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania na ptaki, nałożono konieczność przeprowadzenia oceny uwzględniającej przeprowadzenie badań w terenie. Dane zbierane w ramach monitoringu przedrealizacyjnego służą do uzyskania podstawowej, informacji o awifaunie terenu farmy i obszarów bezpośrednio przyległych, w tym na temat: składu gatunkowego i liczebności awifauny w cyklu rocznym, liczebności gatunków kluczowych, zagęszczenia wszystkich gatunków ptaków w głównych okresach roku, natężenia i sposób wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki (w szczególności: drapieżniki i inne gatunki o dużych rozmiarach ciała, migranty dalekodystansowe, ptaki tworzące lokalne koncentracje żerowiskowe i noclegowiskowe).

Dopuszcza się wykorzystanie danych z karty informacyjnej przedsięwzięcia, na podstawie których wykonany zostanie opis elementów przyrodniczych, pod warunkiem spełnienia przesłanek dedykowanych badaniom inwentaryzacyjnym, tj. danych posiadających walor danych naukowych (np. inwentaryzacja terenu na potrzeby planowanej lub innej inwestycji na tym terenie albo wcześniejsze inwentaryzacje, nie starsze niż 3 lata).

d) emisji i występowania innych uciążliwości:

Na etapie realizacji planowanego przedsięwzięcia wystąpi emisja hałasu oraz substancji gazowych i pyłowych do powietrza, pochodząca ze środków transportu oraz pracujących na terenie budowy maszyn. Przewiduje się emisję substancji do powietrza na etapie eksploatacji inwestycji związaną ze sporadycznym ruchem pojazdów samochodowych, zaś źródłami emisji hałasu będą turbiny elektrowni wiatrowych. Przeprowadzenie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko pozwoli określić wielkość i zasięg jego oddziaływania, w tym pozwoli na stwierdzenie, czy dotrzymane zostaną obowiązujące standardy jakości środowiska zarówno w zakresie ochrony powietrza jak i poziomu hałasu, a także umożliwi określenie rodzaju ewentualnych zabezpieczeń minimalizujących wpływ inwestycji na środowisko.

- e) ocenionego w oparciu o wiedzę naukową ryzyka wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyka związanego ze zmianą klimatu:

Z przedłożonej karty informacyjnej przedsięwzięcia wynika, że przedmiotowe przedsięwzięcie nie stwarza ryzyka wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych czy budowlanych w okresie realizacji inwestycji i eksploatacji inwestycji, przy zachowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych i organizacyjnych.

- f) przewidywanych ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów oraz ich wpływu na środowisko, w przypadkach gdy planuje się ich powstanie:

W karcie informacyjnej przedsięwzięcia wskazano przewidywane ilości i rodzaje odpadów powstających w wyniku realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia. Jednakże przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko pozwoli na jednoznaczne wskazanie wpływu gospodarki odpadami na środowisko w trakcie realizacji, eksploatacji i likwidacji inwestycji.

- g) zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym wynikającego z emisji:

Przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko umożliwi określenie wpływu przedmiotowego przedsięwzięcia na zdrowie ludzi.

2. Usytuowanie przedsięwzięcia, z uwzględnieniem możliwego zagrożenia dla środowiska, w szczególności przy istniejącym i planowanym użytkowaniu terenu, zdolności samooczyszczania się środowiska i odnawiania się zasobów naturalnych, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz uwarunkowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – uwzględniające:

- a) obszary wodno-błotne, inne obszary o płytkim zaleganiu wód podziemnych, w tym siedliska łęgowe oraz ujścia rzek:

Inwestycja nie będzie położona na terenie obszarów wodno-błotnych. W otoczeniu inwestycji występują łęgi jesionowo-olszowe (kod 91E0-3*), które są siedliskami Natura 2000. Trasy kabli SN przecinają ciek: Sierpienica, Dopływ spod Kowalewa, Dopływ spod Wilkens oraz 2 rowy melioracyjne.

- b) obszary wybrzeży i środowisko morskie:

Przedmiotowe przedsięwzięcie leży poza obszarami wybrzeży i nie dotyczy środowiska morskiego.

- c) obszary górskie lub leśne:

Planowana inwestycja zlokalizowana będzie poza obszarami góorskimi i nie będzie zlokalizowana na terenach leśnych ani w ich sąsiedztwie.

- d) obszary objęte ochroną, w tym strefy ochronne ujęć wód i obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych:

Planowa inwestycja zlokalizowana zostanie poza obszarami objętymi ochroną, w tym strefami ochronnymi ujęć wód i obszarami ochronnymi zbiorników wód śródlądowych.

- e) obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin, grzybów i zwierząt lub ich siedlisk lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary Natura 2000, oraz pozostałe formy ochrony przyrody:

Przedsięwzięcie znajdować się będzie poza obszarami objętymi ochroną na mocy przepisów uoop. Najbliższy Obszar Natura 2000, specjalny obszar ochrony siedlisk, Raciąż PLH140059, znajduje się w odległości ok. 12,5 km w kierunku północno-wschodnim od inwestycji. Obszar przeznaczony pod inwestycję, znajduje się poza granicami korytarzy ekologicznych oraz lasów łęgowych.

- f) obszary, na których standardy jakości środowiska zostały przekroczone lub istnieje prawdopodobieństwo ich przekroczenia:

Planowane przedsięwzięcie znajduje się na terenie strefy mazowieckiej, w której w 2024 r. doszło do przekroczeń poziomów docelowych i celów długoterminowych niektórych zanieczyszczeń powietrza (GIOS, 2025). Zanotowano następujące przekroczenia:

- ocena z uwzględnieniem kryterium pod kątem ochrony zdrowia ludzi:
 - przekroczenia poziomu docelowego w zakresie benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10,
 - poziom celu długoterminowego dla ozonu;
- ocena z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony roślin:
 - przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu.

g) obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne:

Planowana inwestycja zlokalizowana jest poza obszarami zabytkowymi. W promieniu 500 m od planowanej inwestycji znajduje się 37 stanowisk archeologicznych.

h) gęstość zaludnienia:

Gęstość zaludnienia na terenie gminy Zawidz wynosi ok. 38,3 os./km².

i) obszary przylegające do jezior:

Obszar lokalizacji elektrowni wiatrowych nie znajduje się w obszarze jezior.

j) uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej:

Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest poza terenami uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej.

k) wody i obowiązujące dla nich cele środowiskowe:

Zgodnie ze stanowiskiem Dyrektora ZZ, planowane przedsięwzięcie znajdować się będzie w dorzeczu Środkowej Wisły, w obszarze jednolitej części wód powierzchniowych o nr RW2000102756439 i nazwie „Sierpienica do Dopływu spod Drobina”. Jest to naturalna część wód, której stan ogólny określono jako zły, z umiarkowanym stanem ekologicznym. Wobec powyższego, przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko pozwoli przeanalizować oddziaływanie inwestycji oraz wpływ przedsięwzięcia na osiągnięcie celów środowiskowych dla ww. jednolitej części wód określonej w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

3. Rodzaj, cechy i skala możliwego oddziaływania rozważanego w odniesieniu do kryteriów wymienionych w pkt 1 i 2 oraz w art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy ooś, wynikające z:

a) zasięgu oddziaływania – obszaru geograficznego i liczby ludności, na którą przedsięwzięcie może oddziaływać:

Przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko pozwoli na określenie zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia.

b) transgranicznego charakteru oddziaływania przedsięwzięcia na poszczególne elementy przyrodnicze:

Ze względu na rodzaj planowanej inwestycji oraz jej lokalizację nie wystąpi transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

c) charakteru, wielkości, intensywności i złożoności oddziaływania, z uwzględnieniem obciążenia istniejącej infrastruktury technicznej oraz przewidywanego momentu rozpoczęcia oddziaływania:

Na podstawie informacji zawartych w posiadanej przez Regionalnego Dyrektora dokumentacji nie można stwierdzić braku możliwości wystąpienia oddziaływania o znacznej wielkości lub złożoności. Przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko pozwoli dokładnie określić wielkość i złożoność oddziaływania.

d) prawdopodobieństwa oddziaływania:

Informacje zawarte we wniosku potwierdzają wystąpienie oddziaływań na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.

e) czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania:

Z informacji zawartych w karcie informacyjnej przedsięwzięcia wynika, że przedsięwzięcie będzie oddziaływać na środowisko, jednakże przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na

środowisko pozwoli na dokładne określenie rodzaju i skali możliwego oddziaływania inwestycji na środowisko wynikających z czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania.

f) powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć realizowanych i zrealizowanych, dla których została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia, oraz w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia – w zakresie, w jakim ich oddziaływania mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowanym przedsięwzięciem:

Przeprowadzenie oceny oddziaływania pozwoli ocenić czy oddziaływania planowanego zamierzenia inwestycyjnego będą podlegały kumulacji z oddziaływaniami innych przedsięwzięć.

g) możliwości ograniczenia oddziaływania:

Raport ooś powinien wskazać skuteczne metody minimalizowania prognozowanego oddziaływania na środowisko.

Analizując wskazane zagadnienia oraz jednocześnie uwzględniając łączne uwarunkowania, o których mowa w art. 63 ust. 1 ustawy ooś, należy stwierdzić, że w przedmiotowej sprawie zachodzą przesłanki kwalifikujące inwestycję do przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

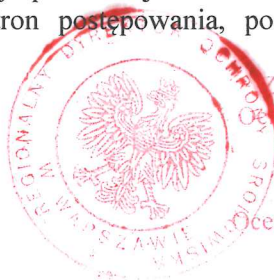
Po przeprowadzonej analizie przedłożonych materiałów oraz biorąc pod uwagę powyższe postanowiono jak w sentencji.

POUCZENIE

Na niniejsze postanowienie przysługuje zażalenie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, w terminie 7 dni od daty doręczenia postanowienia.

Przed upływem biegu terminu do wniesienia zażalenia strona może zrzec się prawa do wniesienia zażalenia wobec organu administracji publicznej, który wydał postanowienie.

Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia zażalenia przez ostatnią ze stron postępowania, postanowienie staje się ostateczne i prawomocne.

Magdalena Sieradzka
Naczelnik Wydziału
Oceny Oddziaływania na Środowisko

Otrzymują:

1. Windfarm Polska IV, za pośrednictwem pełnomocnika:
Sandra Cichocka
ul. C. K. Norwida 1
80-280 Gdańsk
2. Pozostałe strony postępowania zgodnie z art. 49 Kpa
3. aa